

Effecten van corona op ondermijning in de horeca

In hoeverre maakt de coronacrisis ondernemers kwetsbaarder voor ondermijning? Het RIEC heeft een vragenlijst afgenomen bij 23 professionals van politie en gemeente, die zicht hebben op de horeca, om antwoord te geven op deze vraag. We hebben de professionals, die werkzaam zijn bij vijf gemeenten in Midden-Nederland, gevraagd naar de kwetsbaarheden van bonafide horecaondernemers als gevolg van de coronacrisis en -maatregelen en de ontwikkelingen in horecazaken die al in beeld zijn vanwege (vermoedens van) criminele activiteiten.

Kwetsbaarheden bonafide horeca

De resultaten van de enquête laten zien dat er over het algemeen – ondanks de soms lastige omstandigheden – vaak goed contact is tussen lokale overheid en horecaondernemers. Professionals waarderen de creativiteit van de ondernemers en het gegeven dat ondernemers elkaar opzochten om samen naar oplossingen te zoeken, als positief.

Volgens de meeste professionals is het nu nog te vroeg om de effecten van de coronacrisis op ondermijning in de horeca te zien. Er zijn geen concrete signalen waargenomen dat (goedwillende) horecaondernemers – meer dan vóór corona – worden benaderd door criminelen. Bijvoorbeeld voor het verstrekken van contante leningen, malafide ondernemers die horecapanden willen huren voor de productie van drugs of opslag van illegale handelswaar, of van horecaondernemers die worden gedwongen om contracten met leveranciers af te sluiten tegen hoge tarieven, bijvoorbeeld als voorwaarde bij een lening. Wel geeft een professional aan een trend waar te nemen van ondernemers die hun aantal ondernemingen sterk uitbreiden en clusters van horecaondernemingen lijken te creëren. Er zijn minder kleine zelfstandige ondernemingen dan voorheen.

Eenzijds is dit een goed teken en professionals wijzen er ook op terughoudend te zijn om de kwetsbaarheid van horeca voor ondermijning teveel te benadrukken, zolang er nog weinig concrete signalen zijn. Anderzijds is ook het toezicht op de horeca tijdens de lockdown verminderd, mede omdat toezichthouders druk waren met bijvoorbeeld de controle op naleving van de coronamaatregelen. En het is natuurlijk de vraag in hoeverre ondernemers die met dubieuze voorstellen worden benaderd, dit zullen melden bij de overheid. Daarom is het dan ook van belang dat gemeenten en politie de komende tijd alert blijven op de ontwikkelingen.

Mogelijke investeerders met verkeerde bedoelingen in Amsterdam Amstelland

Dat het belangrijk is om de kwetsbaarheid van horeca- en andere ondernemers niet uit het oog te verliezen, wordt ook onderstreept door de resultaten van een online enquête van het RIEC Amsterdam Amstelland onder ondernemers in deze regio. In de enquête is gevraagd of ondernemers tijdens de coronacrisis benaderd zijn (door mensen die zij niet kennen of vertrouwen) voor een geldlening, voor overname van hun bedrijf, of voor het huren van een ruimte in hun bedrijfspand om onbekende reden. Tevens werd gevraagd of de ondernemers een dergelijk aanbod hebben afgeslagen, erop in zijn gegaan en/of ze een melding hebben gedaan.

Van de 248 mensen die de enquête hebben ingevuld, geeft ongeveer 8 procent aan dat ze een aanbod hebben gehad van een onbekende investeerder. Ondernemers die dit aangeven, komen uit verschillende branches, maar horeca, toerisme en retail zijn de meest voorkomende. Opvallend is dat de ondernemers aangeven daarvan geen aangifte te hebben gedaan. De bevindingen uit de enquêtes kunnen erop duiden dat ondernemers tijdens de coronacrisis benaderd worden door investeerders met verkeerde bedoelingen. Voor betere inzichten is echter een omvangrijker en dieper onderzoek nodig.

Ontwikkelingen in malafide horecagelegenheden

Als het gaat om horecagelegenheden die al in beeld waren voor (vermoedens van) criminele activiteiten zijn weinig opvallende trends zichtbaar geworden. Duidelijk is dat de sluiting van de horeca een effect heeft gehad op de drugshandel die voorheen vanuit de horeca plaatsvond. Verschillende professionals namen dan ook een toename waar van de handel op straat, hoewel dit beeld niet eenduidig is.

Er is verder weinig zicht op een verplaatsing van andere criminele activiteiten die voorheen vanuit de horeca plaatsvonden. De meeste horecagelegenheden waren gesloten toen dat moest, hoewel ook wordt aangegeven dat juist de malafide zaken zich af en toe niet aan de regels hielden. Een aantal professionals bracht daarnaast naar voren dat malafide horecaondernemers tijdens de sluiting van de horeca opvallend vaak werden aangetroffen bij panden op bedrijventerreinen die eveneens in hun bezit zijn. Ten slotte wijst een professional er op dat er een duidelijke stijging is waar te nemen van horeca die bij combinatie van politiegegevens, Kamer van Koophandel en Kadasterinformatie, contacten blijken te hebben met beroepscriminelen of personen die daar aan te linken zijn. Dit wijst dan ook op het belang dat veiligheidspartners goed zicht hebben én houden op het actuele lokale horecabestand.

Wil je als gemeente meer doen om zicht te krijgen op de horeca in je gemeente? Dan kan je contact opnemen met het RIEC.